

Delavska enotnost

Poština plačana v gotovini

GLASILO GLAVNEGA ODBORA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Leto VI. — šte. 42.

Ljubljana, 13. oktobra 1950

Izvod 4 din

REORGANIZACIJA SINDIKATOV IN METODE VODSTEV

V soboto popoldne se je začelo v Ljubljani v Domu sindikatov VII. plenarno zasedanje Glavnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije za Slovenijo. Glavna točka je bila reorganizacija bodočega dela sindikatov in sistem njihovega dela. Plenumu je prisostvovalo 50 članov plenuma in 3 člani finančnega nadzorstva. Razen članov so bili na plenumu navzoči kot gostje tajnik CO ZSJ tov. Grga Jankeš, zastopnik Glavnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije za Srbijo tov. Čučič, predsednik Centralne uprave sindikata delavcev in nameščencev usnjarske industrije tov. Lemež in drugi. Kot zastopnika ljudske oblasti sta na zasedanju sodelovala tudi predsednik Sveta za lokalno industrijo in član predsedstva Glavnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije za Slovenijo tov. Tomo Brejc, ter minister za delo tov. Greif Martin.

Uvodoma je imel predsednik GO ZS Slovenije tov. Janko Rudolf daljši referat o pomenu, nalogah in vlogi sindikalnih organizacij v času, ko so delovni kolektivi prevzeli upravljanje podjetij v svoje roke. V svojem referatu je prikazal naloge sindikatov, ki jih imajo sedaj, ko je v polnem teku demokratizacija in decentralizacija našega državnega aparata. V nedeljo se je na osnovi njegovega referata razvila živahna diskusija. Ob zaključku zasedanja je plenum sprejel sklepe in ob navdušenem odobravanju postal pozdravno brzojavko tov. Titu in predsedniku vlade LRS tov. Mihi Marinku.

Govor predsednika GO Zveze sindikatov Slovenije tovarša Janka Rudolfa na VII. plenarnem zasedanju

Tovariši in tovarišice! Kot najvažnejšo točko, o kateri naj plenum razpravlja, je vprašanje reorganizacije sindikatov in vprašanje vodstva. To je brez dvoma danes najvažnejše vprašanje toliko bolj, ker je reorganizacija nujno povezana z vsem revolucionarnim dogajanjem nadaljnje socialistične graditve in razširjanja demokracije v naši državi. Ta dejstva se izražajo v ukrepih naših državnih organov, v decentralizaciji našega gospodarstva in državnega aparata sploh in s sprejetjem temeljnega zakona o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji po delovnih kolektivih in so važna ne samo za delo in nadaljnji razvoj naših upravnih organov, temveč tudi za delo in razvoj vsega družbenega življenja.

Decentralizacija državne uprave, predvsem našega socialističnega gospodarstva, se kaže najizrazitejše v prenosu kompetenc zveznih resorov na republike, v ustanavljanju Svetov pri zvezni vladi in generalnih direktorijah, kar predstavlja začetek demokratizacije državnega aparata. Demokratizacija gospodarstva je osnovni pogoj temu, da je lahko ljudska skupščina sprejela zakon o gospodarjenju z državnimi podjetji po delovnih kolektivih, kar je logična posledica revolucionarne poti in politike naše Partije v razvoju celotne naše socialistične domovine. Zakon o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji po delovnih kolektivih je uresničenje Marxove postavke, ki predvideva tovarne delavcem. S sprejetjem tega zakona je naša Partija naredila najbolj revolucionaren korak v razvoju socialistične demokracije, to je tudi dokaz, da je naša Partija zvesta načelom marksizma-leninizma, ki jih ni nikdar zatajila. V svojem govoru ob priliki sprejema zakona o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji po delovnih kolektivih je tov. Džilas dejal, da nam ta zakon omogoča tudi uspešno borbo proti revizionizmu. S tem je jasno povedal, da je naša pot v socializem v najtesnejšem soglasju s specifičnimi pogoji naše države.

DANES LAHKO GOVORIMO SAMO SE O ZAPADNEM IMPERIALIZMU IN O DRŽAVAH VZHODNEGA IMPERIALIZMA

Potem je tov. Rudolf Janko govoril, kakšna mora biti politika vključevanja najširših ljudskih množic v upravljanje države in kakšno je bistvo socialistične demokracije.

Bistvo te socialistične demokracije je posebno važno prav v današnjih dneh, ko imamo opravka z najrazličnejšimi poizkusi, da bi se ta znanost izmislila. V zvezi z decentralizacijo državne uprave in prevzemu upravljanja gospodarstva po delovnih kolektivih moramo vsaj bežno omeniti tudi druge organe ljudstva, če pa to do sedaj še niso bili, pa bodo morali postati. Omeniti je treba predvsem vlogo ljudske inspekcije, ki predstavlja množično kontrolo vseh ukrepov naše ljudske oblasti in ki je organ ljudske kontrole. Preko teh in drugih množičnih organizacij postopoma vključujemo najširše ljudske množice v upravljanje poslov, ki jih je doslej vodila država. Te organizacije predstavljajo neposreden izraz ljudske volje novih socialističnih ljudi, ki s svojo požrtvovalnostjo in s svojimi napori delajo za čimprejšnjo izgradnjo socializma. Vsi sprejeti ukrepi ne predstavljajo neke nove linije v politiki naše Partije.

Danes ne moremo govoriti o vzhodnem in zahodnem taboru, ampak kvčjemu o zapadnem imperIALIZMU in o državah vzhodnega imperIALIZMA, ker je praksa pokazala, da so metode, katerih se danes vzhodni tabor poslužuje, ne samo nasproti Jugoslaviji, ampak tudi proti drugim državam, popolnoma identične z imperialističnimi metodami. Izko-

riščanje naših ekonomskih težav so posledica letošnje suše, zato da bi v tej harangi dosegli višje cene in skratka situacija, o kateri danes mi lahko govorimo, da je za nas v ekonomskem pogledu izredno težka, je taka, da moramo tem težavam pogledati v oči in se jih lotiti. O tem sem govoril nekoliko širše, ker so to vprašanja, ki predstavljajo neko platformo, na kateri se morajo v bodoče razvijati sindikalne organizacije, ker so to stvari, katerih v nobenem primeru ne smemo prezreti, kadar govorimo o reorganizaciji, o metodah vodstva itd. Zavedati se moramo tega, da delamo pod izredno težkimi pogoji in nas hoče izkoristiti zpad in vzhod, da bi na ta ali drug način pritisnili nas in nam preprečili industrializacijo, ker se zavedajo, da je to edina pot, po kateri se bomo rešili gospodarske odvisnosti.

NE SMEMO POZABITI, DA SO DANES V JUGOSLAVIJO UPRTE OČI VSEGA SVETA

Vedeti moramo, da ne orjemo ledine samo pri nas doma, ko gradimo socializem na ostankih in dediščini bivše Jugoslavije, ampak orjemo ledino v vsem progressivnem socialističnem svetu. Teža se moramo v polni meri zavedati. Danes lahko rečemo, da so oči vsega sveta uprte v Jugoslavijo. Lahko rečemo, da je danes Jugoslavija res skoraj edina država, ki se za ceno svoje neodvisnosti in samostojnosti hoče in je pripravljena bo-

ODPRAVA PROFESIONALIZMA NE SME OSLABITI DELA SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

Ugotoviti moramo namreč, da se sklepi XII. plenuma pri nas na terenu zelo počasi ali pa marsikje sploh ne izpolnjujejo. Namesto da bi pravilno razumeli bistvo vsega tega, namesto da bi razširjali in poglabljali socialistično demokracijo, pritegovali najširše množice v aktivno sodelovanje in da bi sindikalne organizacije delale na usposabljanju in kritiki vseh izvoljenih organov, lahko rečemo, da smo šli več ali manj po najlažji poti, to je po poti zmanjševanja profesionalnega aparata in smo mislili, da je osnovna stvar v decentralizaciji, da se profesionalni aparat sindikalnih organizacij zmanjša. Jasno je, da smo zaradi takega načina marsikje prišli v položaj, ki bi ga lahko označili za neke vrste likvidacijo, ker naše sindikalne organizacije niso razumele, v čem je stvar decentralizacije in demokratizacije. Ker ni bilo več profesionalnega aparata, so ponekod enostavno prenehali z delom, čeprav imamo nekaj zelo lepih primerov, ko so prav zaradi organizacijskoteknično kadrovskih

DELA SVETI BODO V NAJBЛИŽJI BODOČNOSTI UPRAVLJALI TUDI S PRESEŽKOM DELA

Zaradi tega danes že zopet lahko ugotovimo, da se naši novi organizacijski ukrepi v zvezi z decentralizacijo in demokratizacijo izvajajo le preveč birokratsko in suho praktičistično. Pod izrazom zgraditev socializma se običajno in le prerado razume samo gospodarski plat te naloge in pogoj za uspešnejšo in hitrejšo graditev gospodarskih temeljev socializma.

Če sem rekel, da so je v naših delavnih kolektivih, mislim v kolektivih našega socialističnega gospodarstva, izvršila najrevolucionarnejša sprememba, sem mislil na spremembo, ki so se izvršile po temeljnem zakonu o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji po delovnih kolektivih, ko so se izvolili delavski sveti in njihovi upravni odbori. Prav tu imamo sedaj marsikje največje težave, največje nejasnosti in največja nerazume-

riti se in zmagati kljub velikim gospodarskim težavam. Ne smemo pozabiti, da so oči vsega sveta sedaj uprte v Jugoslavijo, ne samo oči kominformovskega tabora, niti samo oči kapitalistov, am-

pak oči vsega delovnega človeštva. Ne smemo pozabiti, da Jugoslavija vsak dan pridobiva nešteto novih simpatij delovnega ljudstva vsega sveta. To pa pomeni ustvarjati politični kapital, ki je za nas najbolj odločilnega pomena in se moramo boriti, da v tej trdi borbi nikdar in pred nikomur ne upognemo glave.

Imel sem za potrebno, da sem govoril o teh stvareh, če hočemo razpravljati o vprašanjih, ki se konkretno tičejo politike in same reorganizacije ter metode vodstva v organizacijah. XII. plenum Centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije je sklepal prav na osnovi teh objektivnih dejstev. Problem reorganizacije in problem decentralizacije kakor tudi vsi ostali problemi, ki so navedeni v sklepih XII. plenuma, nedvomno predstavljajo dragoceno napotilo za delo sindikalnih organizacij v tej novi situaciji. Sklepi XII. plenuma so nam v precejšnji meri pokazali perspektivo in smer, v kateri je treba nadalje razvijati in usmerjati delo v naših organizacijah.

ukrepov dejansko zaživeli forumi raznih organizacij itd.

Za celotno našo državo lahko povem isto, kar je postavil predsednik vlade tov. Miha Marinko na partijski konferenci, ki je med drugim rekel: »Bilo bi povsem napačno, če bi metode vodstva pojmovali zgolj organizacijsko, ali še slabše kot zgolj organizacijsko — tehnično vprašanje. Mi radi le prečesto, zlasti na terenu, zapadamo v formalizem. Ob vseh organizacijah, ki jih je bilo mnogo in najbrž tudi že preveč v teh letih naših naporov pri graditvi ljudske države, gospodarsko obnovo, utrjevanja ljudske oblasti in graditve materialno in politično vzgojnih socialnih osnov nove družbe, se je zlasti v nižjih forurh in osnovnih organizacijah mnogo preveč obravnavala samo suha organizacijska shema. Veliko premalo ali nič pa se nismo poglabljali v to, zakaj so bile potrebne te reorganizacije, zakaj stare organizacijske oblike niso več primerne, zakaj so se poživele in kakšen cilj hočemo z organizacijo doseči, ne po obliki, marveč po vsebini.

vanja, kakšne naj bodo bodoče sindikalne organizacije, vloga sindikalnih organizacij in kako naj se te organizacije nadalje razvijajo. Nujno je treba vedeti, kaj so prav za prav delavski sveti in njihovi upravni odbori v kolektivih. Od pravilnega odgovora na to vprašanje je odvisno, ali smo, ali nismo doumeli to veliko zgodovinsko stvar, za katero lahko trdimo, da bo zapisana v zgodovini človeštva kot prvi revolucionarni korak, ki je bil izveden praktično v socialistični Jugoslaviji pod vodstvom Komunistične partije.

Delavski svet je predvsem organ kolektiva. Nadalje so delavski sveti oziroma upravni odbori predvsem kolektivno vodstvo, v katerem je vključen tudi direktor, ki pa je izvrševalec vsega, kar je treba izvršiti v podjetju. Toda to ni

SKLEPI VII. plenarnega zasedanja Glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije

Na svojem VII. plenarnem zasedanju, ki je bilo 7. in 8. oktobra v Ljubljani, je Glavni odbor ZSJ za Slovenijo razpravljal o temeljnih organizacijskih problemih sindikalnih organizacij in njihovega načina ter metode vodstva. Ta vprašanja je plenum razglabljal v luči smelih ljudsko demokratičnih sprememb v naši sodobni družbeni stvarnosti, katerih najgloblje, revolucionarno bistvo označuje predvsem zakon o upravljanju državnih gospodarskih podjetij po delovnih kolektivih, in je predvsem podčrtal naslednje ugotovitve:

Revolucionarne spremembe, ki jih prinaša uresničenje tega zakona, t. j. dosleden, neprestan, dolgotrajen proces vključevanja delovnih množic v upravljanje socialističnega gospodarstva naše domovine, pomenijo poglobljanje bistva socialistične demokracije in velik prispevek k izgradnji socializma v naši deželi, krepitvi notranje moči in neodvisnosti naše domovine. Pomen razvijanja bistvenih osnov ljudske demokracije, ki nikakor ni mogel ostati zgolj v mejah naše domovine, je prav danes tem večji, ker imamo v mednarodnem dogajanju opravka z najrazličnejšimi gnusnimi dejanji sovjetskih revizionistov, ki poskušajo svoje, socializem sovražno in škodljivo delovanje v lastni deželi in izven nje na vse načine opravičiti.

Prav zato te družbene preobrazbe v naši deželi niso zgolj določena pot, po kateri tako neustrasno gredo naši delovni ljudje, to se pravi, ni samo določen način izgradnje socializma pod izredno težkimi pogoji pri nas, temveč objektivno postajajo orožje, s katerim razbija naša revolucionarna praksa najnovjši revizionizem v mednarodnem delavskem gibanju ter vse delavskemu razredu tuje kontrarevolucionarne metode, ki jih po vseh imperialističnih načinih uporablja danes vodstvo Sovjetske zveze v odnosu do drugih dežel in narodov. Naša revolucionarna praksa s tem torej vodi tudi najuspešnejši boj za ohranitev in nadaljnje razvijanje revolucionarnih tradicij, lastnih delavskemu razredu, ter kaže vsemu naprednemu gibanju v svetu vzor požrtvovalnosti in samozavesti, s katero se je treba v danih pogojih boriti za socializem.

Razvoj ljudske demokracije v naši domovini je obrodil doslej že nešteto oblik neposrednih demokratičnih organov ljudstva, kot so poleg delavskih svetov organi ljudske inspekcije, zbori volivcev, sveti državljanov itd., ki so izraz suverene volje graditeljev socialistične družbe in njihove požrtvovalne pripravljenosti prispevati za procvit te družbe vse napore. Ti organi so tem pomembnejši, ker so najvernejši čuvarji ne samo osnovnih načel demokratičnosti pri nas, ampak predvsem tistih osnovnih pogojev, ki so potrebni za obstoj in razcvet res prave ljudske demokracije, kot je priznanje obstoja, razvijanja in krepitve socialistične lastnine, socialističnih proizvodnih odnosov, socialističnih načel nagrajevanja itd. Delavski sveti in upravni odbori, ki v imenu svojih delavskih kolektivov pod vodstvom Partije in sindikata orjejo ledino v revolucionarni praksi doslej še nepoznanih oblik vključevanja delovnih množic v neposredno gospodarjenje s socialističnimi podjetji, so prav zato najvišji izraz že dosežanega razvoja socialistične demokracije v naši deželi.

Delovne množice naše domovine in napredni ljudje drugih dežel spoznavajo v sodobnem družbenem dogajanju v svetu, ki se vrši v enci imperialističnih konfliktov velesil, predvsem Združenih držav Amerike in Sovjetske zveze ter njihovih satelitov, globoki smisel razvoja nove Jugoslavije in njene napredne vloge v svetu ter vse jasneje spoznavajo, kako prav je napravil naš delavski razred in ostale delavske množice, ko so odločno krenile po poti politike naše Partije in jo tako nesebično pričeli spreminjati v dejanja tudi v povojni graditvi domovine, obsojajoč za nemoralno, nacionalno izdajalsko vsako naklepanje in dejanje, ki bi bilo naperjeno proti uresničenju socializma v naši deželi po načelih nacionalne neodvisnosti in enakopravnosti ter mednarodne solidarnosti in medsebojne pomoči delavskega razreda vsega sveta.

Na osnovi takih dejstev je tudi XII. plenum CO ZSJ konkretiziral vrsto nalog za sindikalne organizacije naše domovine, od katerih pravilne uresničitve je odvisno usposabljanje sindikatov in njihovega članstva za uspešno delo v sedanjih pogojih. Dosežanje uresničitve teh sklepov, ki je bilo predvsem kampanjsko, je kot najbolj škodljivo sprejelo mišljenje, da se dajo rešiti vsa vprašanja reorganizacije sindikatov in uvedbe novega načina dela z zgolj organizacijsko tehničnimi ukrepi. To mišljenje je škodljivo uspešnemu usposabljanju sindikalnih organizacij po načelih, ki jih določajo sklepi XII. plenuma CO ZSJ, predvsem zato, ker je te sklepe in organizacijo sindikatov na njihovi osnovi možno plodno uresničiti samo na temelju razumevanja globokih družbenih dogajanj in njihovih odrazov v delu sindikalnih organizacij, kar pa se ne da izvesti z zgolj organizacijsko tehničnimi ukrepi. V vseh sindikalnih organizacijah se je treba zato vztrajno boriti za dosledno, danim pogojem primerno izvedbo sklepov XII. plenuma CO ZSJ. Poleg tega napolita opozarja plenum sindikalne organizacije Slovenije na naslednja najvažnejša vprašanja, ki jih je treba upoštevati pri izpolnjevanju sklepov XII. plenuma CO ZSJ:

1. Osnovna naloga sindikalnih organizacij je izoblikovati metodo vodstva v sindikalnih organizacijah, ki bo ustrezala novonastali družbeni situaciji in ki bo temeljila na splošni aktivizaciji vseh članov.
2. Osnovna enota, ki mora biti preizkusni kamen za pravilno orientacijo metode vodstva in sindikalnega dela, je sindikalna podružnica, ker je to namreč sindikalni organ delovnega kolektiva, kjer rastejo najnovije ljudsko demokratične oblike ekonomske političnega življenja.
3. Delavski svet je organ delovnega kolektiva, kolektivno gospodarsko vodstvo socialističnega podjetja, sindikalna organizacija pa je razredna organizacija tega kolektiva, iz česar jasno izhaja odnos teh dveh organov. Sindikalna organizacija vzgaja, usposablja delovni kolektiv in usmerja njegovo dejavnost, vključivši novega čimtelja — delavski svet. Sindikalna organizacija je mobilizator delovnega kolektiva in organizator vseh metod dela, ki so osnovni pogoj graditve socializma, kakor je socialistično tekmovanje, zaščita dela itd., naloga delavskega sveta in upravnega odbora pa je, da za to torbo ustvari vse potrebne pogoje. Večina organov, ki so delovali pred izvolitvijo delavskega sveta in upravnega odbora so pa reševali vprašanja, ki jih mora sedaj reševati novoizvoljeni organ delavskega sveta, so izgubili svoj smisel obstoja, ostali pa bodo morali izpremeniti vsebino svojega dela. V delovnih kolektivih, kjer se delavski sveti ne volijo, je naloga sindikalne organizacije, da skrbri za skupno reševanje vseh problemov socialistične izgradnje v kolektivih.
4. S prevzemu upravljanja državnih gospodarskih podjetij po delavcih se pred delovne kolektive postavljajo kot osnovna vprašanja problemi gospodarjenja, predvsem dosledno izvrševanje nalog petletnega plana na osnovi obstoječih načel našega celotnega socialističnega gospodarstva, ker se s tem najbolj uspešno borimo proti vsem morebitnim partikularističnim ali drugim negativnim pojavom v naši socialistični graditvi.
5. Ker so delavski sveti in upravni odbori organi kolektivov, naj jih sindikalne organizacije uče, da bodo vse probleme celotnega gospodarstva sami kolektivno reševali in o njih obveščali delovni kolektiv ter ga pritegovali k reševanju nalog.
6. Celotno vzgojno delo, ki je osnovna naloga sindikatov sploh, je potrebno prilagoditi novim razmeram. Sindikalne organizacije naj skrbijo, da bo idejno politično, gospodarsko, tehnično in splošno prosvetljevanje delavcev predvsem upoštevalo sodobne naloge delovnih kolektivov in delavskih svetov v naši družbeni stvarnosti in jih usposabljal za čim uspešnejše izpolnjevanje teh nemalih in odgovornih nalog. Poleg tega pa naj sindikalne organizacije skrbijo tudi za dvig kulturno umetniške vzgoje delavcev. Pri celotnem vzgojnem delu naj uporabljajo sindikalne organizacije take oblike prosvetljevanja, ki ustrezajo demokratičnim načelom in željam posameznikov ter kolektivov, seveda pa se pri tem ne smejo odpovedati svoji agitacijski in usmerjalni nalogi.
7. Delo vseh sindikalnih organov in vodstev mora temeljiti na enakih načelih, kakor bo zasnovano delo osnovne sindikalne organizacije, tako da se zanj aktivizirajo člani, ki se bodo s kolektivnim načinom dela, predpostavljajočim način osebnega zadolževanja, uspešno borili za uresničenje teh sklepov.
8. Vse sindikalne organizacije in člani sindikalnih vodstev morajo neumorno razlagati delovnim množicam težave, ki nastajajo v naši preskrbi iz objektivnih vzrokov, kakršen je letošnja suša. Hkrati morajo neumorno delati kot voljeni organi naših ljudskih odborov za izboljševanje mreže dopolnilne preskrbe, organizacije tržišč itd. ter neizprosno voditi na čelu celotnih delovnih kolektivov borbo proti malomarnim pojavom gospodarjenja in čunjanja notranjih rezerv ter razpisniškega načina njihove potrošnje. Ta borba proti malomarnosti in špekulativnosti z našimi življenjskimi potrebščinami je samo zaostravanje razredne borbe v obdobju izgradnje socializma in vodi k odkrivanju ter likvidaciji vseh razrednih evražnikov, ki jim je ostalo samo še to edino področje protiljudskega delovanja, kakršno je podtalna špekulacija, razsipanje, korupcija in sabotaža.
9. Sindikalne organizacije kot razredne organizacije delavskega razreda so dolžne, da še naprej krepe svojo vodilno vlogo v okviru Osvobodilne fronte, tako da poleg omenjenih nalog delajo za dvigjanje splošne politične zavesti, samozavesti, zaupanja in lastne sile in moč naše domovine vseh članov Fronte, kar je tudi najuspešnejše sredstvo za krepitve ekonomske, moralne in politične moči naše domovine ter krepitve njene neodvisnosti.

Nadaljevanje na 2. strani.

Ob 30-letnici krivičnega koroškega plebiscita

NAŠ PLEBISCI

je plebiscit, kakršnega so izvojevali koroški parizani

30 let je, odkar so nam s krivičnim Koroškim plebiscitom odvzeli del našega slovenskega ozemlja.

Ze pri organizaciji plebiscita samesa so se vršile razne nemogoče stvari. Na zahtevo plebiscitne komisije so odprli cono A tedanjega plebiscitnega ozemlja. Vso cono so takoj preplavili plačani nemški in avstrijski agitatorji, ki niso štedili z mamljivimi in varljivimi gesli v enotnost Koroške, ter zahtevali, da bo Avstrija skupno s Koroško predstavljala pravi raj vseh državljanov.

S takimi in podobnimi lažnimi gesli so se pripravljali ti politiki na plebiscit. Kljub vsem prizadevanjem, pa jim naši prostovoljci niso mogli postaviti nobene protitež, razen svoje patriotske zavesti. Vsi glasniki avstrijskih in nemških interesov pa se niso omejili le na propagandistično dejavnost, ampak so poskrbeli, da je bilo v njihovih rokah tudi vodstvo komisij, ki so štele glasove in tako so brez posebnih težav potvrdili ljudsko voljo in proglasili ta del naše domovine kot del avstrijske republike.

Za lepimi in varljivimi gesli, ki so jih uporabljali takrat vladajoči avstrijski krogi, pa so prišli časi polni preizkušenj za koroške Slovence. Bes nasilja in šovinističnih strasti je preplaval to deželo. Nacisti, ki so pozneje nadomestili Rennerjevo socialdemokratsko republiko, so na vsak način hoteli ponemčiti tudi ta del slovenske zemlje. Vendar naši bratje onstran Karavank niso hoteli postati tujei, zato

Idejni in praktični vodja teh šovinističnih provokacij je neofašistična zveza FDU. Ta zveza, ki je na las podobna in organizirana po vzorcu nacistične stranke, deluje s polnim odobravanjem vladajočih avstrijskih krogov.

Ze od novega leta se reakcionarni avstrijski krogi mrzlično pripravljajo na proslavo 30 letnice plebiscita, ki naj pokaže, da so avstrijske meje nespremenljive.

V ta namen so vsem občinam dali na razpolago zadostna sredstva, s katerimi naj bi organizirali razne prireditve v duhu nedeljive Koroške, ko pa nasprotno vemo, da deželna vlada nima nikdar na razpolago sredstev za zadovoljitev upravičenih slovenskih potreb. Da hočejo res najboljši svečanosti izpričati svojo »ljubezen« do koroških Slovencev, dokazuje tudi to, da je celovški radio organiziral poseben koroški teden, v katerem je skušal dokazati pripadnost Koroške k Avstriji. To zaloigro so ponovili celo 10. oktobra na svečanosti, kateri je dala še poseben poudarek navzočnost predsednika avstrijske republike Rennerja ter kanclerja Figla.

Povsem razumljivo je torej, da tokrat ni šlo za nobene nedolžne prireditve ali veselice, ampak za skrbno organizirano protijugoslovansko manifestacijo.

Ko danes odgovorni avstrijski funkcionarji dopuščajo praznovanje kri-

Naši stroji ne smejo mirovati niti minuto

Tak sklep so sprejele tkalke »Prešernove brigade« v Mariborski tekstilni tovarni na enem izmed svojih posvetov pred začetkom drugega republiškega tekmovanja. Na sestanku so se pogovorile tudi o skupnem delu ter o načinu, kako premagati težave, ki bi nastale med tekmovanjem.

Ker so se tkalke dobro zavedale, da ni važna samo količina, ampak v enaki meri tudi kvaliteta njihovih proizvodov,

Poleg Martine Rojkove in dvakratne udarnice Brigite Kovačičeve dela v Prešernovi brigadi tudi tkalec Ivan Berglez, ki je s svojim požrtvovalnim delom pripisal pomemben delež k doseženim uspehom te brigade.

Berglez spada med tiste delavce, ki imajo za seboj trnovo življenjsko pot. Saj so prav na račun njegovih žuljev, kakor tudi žuljev drugih delavcev dobro živeli kapitalistični izkoriščevalci, ka-

Po osvoboditvi se je ponovno vrnil na delo v tkalnico, za svoje vestno in požrtvovalno delo pa je bil že dvakrat proglasen za udarnika. V Prešernovi brigadi je v vrstah najboljših brigadirjev. V septembrskem tekmovanju se je odlikoval zlasti s svojim kvalitativnim delom.

Tkalkam iz »Prešernove brigade« so se v septembrskem tekmovanju pokazale enakovredne tudi delavke iz brigade »Pohorski bataljon«. Tudi v tej brigadi se je razvijala borba za večjo storilnost dela. V septembrskem tekmovanju so se izkazale številne tkalke, med njimi sedemkratna udarnica Jožefa Krošelj, ki vodi brigado, pa tudi tkalke Sidonija Andrejek, Marija Ogrin in Ana Sahalter.

Z navdušenjem so v Mariborski tekstilni tovarni sprejeli šestmesečno tekmovanje v počastitev desete zgodovinske obletnice Osvobodilne fronte. V vseh oddelkih so razpravljali o tem pomembnem prazniku slovenskega naroda, številne brigade iz predilnice in tkalnice pa so že sprejele nove obveznosti. Tkalke in predice obljubljajo, da bodo v še večji meri skrbele za povečanje storilnosti dela, dnevno normo pa bodo presegle za deset in celo več odstotkov.

Poleg obveznosti v tekmovanju za izpolnjevanje planskih nalog v proizvodnji so sklenili poživiti tudi kulturno-prosvetno delo. V ta namen bodo organizirali številna predavanja. Njihova dramska družina bo z novimi predstavami ponovno dokazala, da spada med najboljše igralske družine v Mariboru.

Tako bo kolektiv Mariborske tekstilne tovarne dočkal 27. april z novimi uspehi v proizvodnji, kakor tudi na kulturno-prosvetnem področju, pozabili pa ne bodo tudi na politično-ideološko delo. V ta namen bodo organizirali študijske krožke in seminarje po oddelkih, kjer bodo delavci sproti obravnavali najvažnejše politične dogodke doma in v svetu.

Rojko Martina, brigadirka Prešernove brigade in 13-kratna udarnica

so že v avgustu začele tekmovati z željo, da si priborijo prvo mesto. Zaradi svoje vztrajnosti ter odlične delovne discipline so ob pomoči mojstra Blaža Pelca svojo obljubo izpolnile ter osvojile tretje mesto. Svoje dnevne plane so dosegale povprečno za 126%.

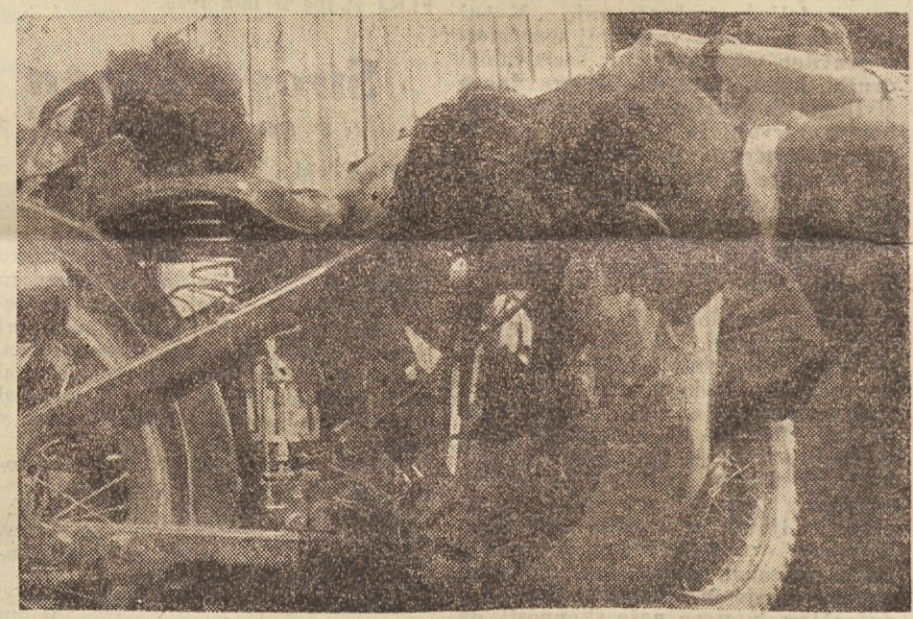
kršen je bil lastnik njihovega podjetja Hutter. Takrat tekmovanja sicer niso poznali, kljub temu pa je bilo tudi takrat treba pošteno prijeti za delo, kajti za vsak malenkosten prekršek je bil delavec odpuščen. Med okupacijo so nacisti Bergleza odvlekli na prisilno delo v Nemčijo.

Starejše in izkušenejše tkalke so svoje izkušnje rade prenašale na mlajše tovarišice. Martina Rojkova je duša Prešernove brigade in je postala že pravi mojster svojega dela. Martina dela v Mariborski tekstilni tovarni šele tri leta, vendar je k tkalskim strojem prišla z bogatimi izkušnjami, saj je na njih delala že v bivši Jugoslaviji, ko se je morala s trdim delom v tkalnici tekstilne tovarne v Majšperku boriti za pičlo odmerjeni kos kruha. Martina še do danes ni pozabila tistih dni, ko je morala upravljati s stroji, ki so bili last kapitalističnega izkoriščevalca Schwarza. Le-ta je bil Nemeec in je kot tak znal temeljito izkoriščati delovnega človeka in tudi živeti na njegov račun. Prav tako pa Martina ni pozabila tudi stavke v Majšperku, ki so jo organizirali delavci, ko so zahtevali od takratnega lastnika povišanje plač in izboljšanje delovnih pogojev. Stavka je bila v nekaj dneh zadušena, organizatorje so pozaprli, ostali delavci pa so se morali vrniti na delo, ne da bi dosegli svoje cilje.

Uspehi kluba Ljudske tehnike V MARIBORSKIH ŽELEZNIŠKIH DELAVNICAH

Pod vodstvom novega upravnega odbora LT, kateri je bil pred meseci izvoljen v Žel. delavnicah v Mariboru, je delo Ljudske tehnike napredovalo.

Tako je požrtvovalna motosekelja usposobila manj kot v 3 tednih avtomobilski motor in karoserijo, katero so pripeljali iz Ljubljane, v komplet osebni avto. Razni

V motokrožku se vzgajajo novi kadri

Po osvoboditvi se je Martina spet vrnila v tkalnico. Toda sedaj je bilo vse drugače. Pri delu je bila sproščena, ker tovarna ni bila več last prejšnjih gospodarjev. Martina se je s še večjo vnemo zagrizla v svoje delo in preseganje norme je postala njena stalna in vsakdanja naloga. V priznanje za dosežene uspehe je bila trinaestkrat proglasena za udarnico. S svojo sposobnostjo in pridnostjo je dokazala, da je sposobna voditi tudi brigado. To nalogo je Martina častno izpolnila.

DELEGACIJA IZRAELSKIH SINDIKATOV na obisku v Sloveniji

V Jugoslavijo je pred 10 dnevi prispela delegacija Enotne delavske organizacije Izraela — Histadrut. Potem, ko je delegacija obiskala LR Srbijo in Hrvaško, je prejšnji teden prispela tudi v Slovenijo. Obiskala je Štajersko in Gorenjsko, kjer si je ogledala nekatere naše tovarne in z druge strani Postojnsko jamo. V Ljubljani so gostje obiskali Litostrojo, Univerzitetno knjižnico ter bolnišnico.

Pred odhodom v Beograd je Izraelsko sindikalno delegacijo sprejel v Domu sindikatov predsednik GO ZSS tovariš Rudolf Janko. V prisrčnem razgovoru je vodja delegacije Aron Beker seznanil navzoče z gospodarskim položajem Izraela ter prikazal vlogo Enotne delavske organizacije Izraela — Histadrut. V imenu vse delegacije se je Aron Beker zahvalil za gostoljuben sprejem, ki ga je bila deležna delegacija v vseh krajih naše države. Gostje so navdušeno pripovedovali o svojih vtisih iz Litostroja in drugod, ter izjavili, da Izrael s simpatijami spremlja naše napore pri graditvi socializma. Delegacija se je mudila v naši državi še nekaj dni, nakan je včeraj odpotovala v svojo domovino.

Krožek novotarjev in racionalizatorjev je sicer pred letom dni še uspešno deloval, do čim je danes v krožku zavidalo mrtvilo Racionalizatorjev delavnice so lansko leto prihranili delavci nekaj čez 769.000 din. najbolj preproščili dokaz, kako uspešno je bilo njihovo delo. Zato bo treba, da ta najpomembnejši krožek ponovno poživijo svoje delo ter vneso nov elan.

Foto sekcijski si sedaj urejuje svoj lastni laboratorij. Krožek je napravil še dokaj lepih posnetkov ter pripravil razstavo do sedaj izdelanih posnetkov.

S pomočjo uprave in sindikata je klub LT dobil prostore, ki imajo to prednost, da so vsi v eni stavbi in da so vsi krožki med seboj v stalni povezavi.

Za uspešno in požrtvovalno delo je GO LTS nakazal klubu LT Zel. delavnici kot nagrado znesek 80.000 din. Poleg tega je klub LT Zel. delavnici dobil pismo pohvale od GO LTS, ob Oblastnega odbora LT pa v dar zbirko knjig.

Pred odhodom v Beograd je Izraelsko sindikalno delegacijo sprejel v Domu sindikatov predsednik GO ZSS tovariš Rudolf Janko. V prisrčnem razgovoru je vodja delegacije Aron Beker seznanil navzoče z gospodarskim položajem Izraela ter prikazal vlogo Enotne delavske organizacije Izraela — Histadrut. V imenu vse delegacije se je Aron Beker zahvalil za gostoljuben sprejem, ki ga je bila deležna delegacija v vseh krajih naše države. Gostje so navdušeno pripovedovali o svojih vtisih iz Litostroja in drugod, ter izjavili, da Izrael s simpatijami spremlja naše napore pri graditvi socializma. Delegacija se je mudila v naši državi še nekaj dni, nakan je včeraj odpotovala v svojo domovino.

višil s potrebo »konsolidacije« svojih divizij. To pa nam po drugi strani jasno kaže, da so Mac Arthur in z njim tudi njegovi naredbodajalci v Washingtonu imeli že prej namen, da bodo prekoračili 38. vzporednik. Medtem, ko se je v Flushing Meadows razpravljalo o bodočnosti Koreje, pa so Južno Korejci zasedli že dober del ozemlja severno od vzporednika. Pričela se je bitka za najvažnejše severnokorejsko pristanišče Vonsan ki leži več kot 100 km severno od 38. vzporednika. Kljub temu, da Mac Arthur že vedno ni prejel nobenega uradnega odgovora na svoj prvi poziv Severno Korejcem naj se predajo, je po resoluciji Generalne skupščine o Koreji znova pozval Severno Korejce na predajo. V odgovor je vrhovni komandant severnokorejskih oboroženih sil pozval svojo vojsko naj se bori do zadnje kaplje krvi. Svetovno javnost danes predvsem zanima, kakšno stališče bo v tem trenutku zavzela Mao Ce Tungova Kitajska in Sovjetska zveza. Z »osvoboditvijo« Severne Koreje se bodo sile OZN dejansko namreč približale mejam tet dveh držav, kar bi pomenilo okrnitev njenih strateških interesov. To pa utegne nedvomno vplivati na politične dogodke prihodnjih dni.

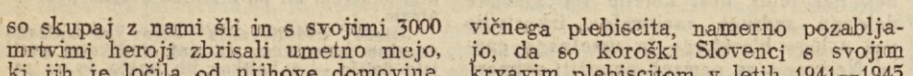
Kakšno stališče zavzema LR Kitajska do teh vprašanj, je v neki meri razodel zunanji minister Cu-En-Laj v svojem govoru ob prvi obletnici ustanovitve LR Kitajske, ko je zelo ostro napadel ameriško intervencijo v Koreji in označil Ameriko kot največjega sovražnika nove Kitajske. Poznejša relativno mirna izjava Cu-De-ja je na zapadu povzročila precej optimistične komentarje o govoru Cu-En-Laja. Zapadni krogi so namreč mnenja, da se LR Kitajska ne bo podala v kakršno koli avanturo, če zares želi biti sprejeta v OZN. Večina zapadnih politikov pa meni, da so te groznje Kitajcem navaden bluff, ki naj da Severno Korejcem zvoli moralno podporo. Če so pa tako izjave res samo propagandna mesta, ki je preračunana na dolgaen utinek, nam bo pa pokazala bližnja bodočnost.

Mariborska kurilnica je sprejela obveznosti za tekmovanje

V kolektivu mariborske kurilnice so na sestanku sprejeli tekmovalno obveznost v počastitev 10. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte in sklenili, da bodo storili vse, kar je v njihovi moči, da se bo povečala storilnost njihovega dela. Njihove lokomotive bodo prevozile od 70—150.000 kilometrov med dvema periodičnimi popravili. Dobro so se odrezali tudi kotlarji, ki so obljubili, da bodo lokomotivo 24050 kasirali tako, da pri tem ne bo trpela proizvodnja. Visoko socialistično zavest je pokazal delavec Madl, ki je kljub boleznim sklenil, da bo do dneva republike popravil vreteno stružnice za struženje batnih obročev, tako da bo izpolnjevanje proizvodnih nalog potekalo nemoteno. S. J.

Urejanje uredniški odbor. — Glavni urednik Tone Solišk. — Uredniško telefon 45-38 in opravo telefon 49-70. Masarykova 14-11 v Ljubljani. Izdaja vsak petek. Mesečno naročnina din 15. — Štev. ček položišča 604-90321-4 — Tiska tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.

Celovec

so skupaj z nami šli in s svojimi 3000 mrtvimi heroji zbrisali umetno mejo, ki jih je ločila od njihove domovine. Toda vesele se niso ozirale na voljo koroških Slovencev, da hočejo živeti v združeni Sloveniji in v Jugoslaviji. V tej imperialistični igri je Sovjetska zveza odigrala posebno vidno vlogo. Svoje hinavske besede o enakopravnosti vseh narodov je sama demantirala na pariški konferenci lansko leto, kjer je kri padlih koroških Slovencev zamenjala za nafto, njihove pravice pa je zamočala za 150 milijonov dolarjev. S tem so nam imperia-listične sile v našem narodnem telesu napravile eno rano več. Vrnili so se časi Koroškega plebiscita. Slovencem, ki so v minuli vojni s svojimi žrtvami postavili dragocen temelj mednarodnega sožitja, so začeli kratiti osnovne pravice. Vsega tega avstrijski šovinistični krogi v svoji gonji proti koroškim Slovencem niso upoštevali. Vse odredbe in zakoni, ki jih je sprejela povojna avstrijska vlada, so bili naperjeni v prvi vrsti proti osnovnim interesom naših bratov. Tako so na primer izdali uredbo o dvojezičnem solstvu, ki pa je samo v zasmeh demokratičnim množicam in se v praksi nič ali zelo malo izvaja. Slovenska beseda je danes prav tako izpostavljena najhujšemu preganjanju kakor pod nemško okupacijo.

vičnega plebiscita, namerno pozablja-jo, da so koroški Slovenci s svojim krvavim plebiscitom v letih 1941—1945 dokazali, da hočejo živeti samo v okviru države, ki jim ne zagotavlja samo globok socialni in politični preporod, ampak je tudi njihova prava domovina. Izgleda, da uradni avstrijski krogi opogumljeni od pristanskega stališča veselih ne vidijo, da njihovo delovanje proti našim nacionalnim interesom na Koroškem nikakor ni pri-spevek k vzpostavitvi čimtesnejših in celo prijateljskih odnosov med obema narodoma.

Avstrijski šovinisti naj si dobro zapomnijo besede tov. Vidmarja na protestnem zborovanju v Ljubljani, ko je dejal:

»Temu plebiscitu, ki za nas ne velja in ga danes proslavljajo avstrijski šovinisti, lahko postavimo nasproti drug, ki je povsem različen od prvega plebiscita. To je krvavi plebiscit, plebiscit, pri katerem ni šlo za oddajo glasovnice, temveč za težke napore, muke, žrtve in za izgubljeno življenje. To je naš plebiscit!

Proslavljati spričo tega — kakor to delajo avstrijski šovinisti — plebiscit pred tridesetimi leti, je političen nesmisel, politična neokusnost in netaktnost.«

Diplomatska borba za Korejo in okoli nje

Ze od začetka sovražnosti na Koreji se je postavilo vprašanje, kakšna bo bodočnost Koreje v primeru, če zmaga sile OZN. Nekateri so bili mnenja, da se bo ohranil na Koreji status quo, drugi pa so zagovarjali mišljenje, da bodo sile OZN prevzele inelativno in s prislilnimi sredstvi združile vse Korejo. Predsednik Truman je svoječasno izjavil, da pripada odločitev glede tega vprašanja VS. Nihče pa ni pogo-lagal važnosti — razen t. im. skromnih menstev — na izjavo Siru Han Reea in njegovih ministrov, ki so trdili, da bodo Južno Korejci »osvobodili« vse Korejo. Zanimivo je, da teh izjav Amerikanci — kljub temu da so zanje nedvomno vedeli — niso nikdar demantirali. Ko je izkrcanjen čet OZN pri Inčonu, ter s hitrim in temeljitim uničenjem glavne severnokorejskih sil v Južni Koreji izgledalo, da ni več daleč čas, ko bodo čete OZN dosegle 38. vzporednik je to vprašanje postalo predmet zanimanja vse svetovne javnosti. Na to je v hitru odgovoril Mac Arthur s svojim pozivom Severno Korejcem, naj se predajo. Zanimiv je odstavek tega poziva, kjer Mac Arthur poziva Severne naj se predajo kjer koli se nahajajo. Postalo je jasno, da tega vprašanja ne bo rešil VS, kakor je prej izjavil Truman, ampak ga je rešil Mac Arthur in njegovi gospodarji v Washingtonu. Ni dvoma namreč, da je Mac Arthur hotel s silo doseči, kar je v svojem pozivu uradno naznačil, namreč popolno kapitulacijo Severno Korejcev.

prizadevanju pa je naletela na odločen odpor večine delegacij, ki so sklenile, da se postavi na dnevni red najprej korejsko vprašanje. Ze prvi dan razpravljanja o Koreji — to je 29. septembra — je Anilija skupaj z Avstralijo, Brazilijo, Kubo, Holandsko, Norveško, Pakistanom in Filipini predlagala svoj način ureditve povojne Koreje. V tem predlogu je posebno zanimivo to, da so sicer predlagali umaknitve vseh čet OZN s Koreje, vendar za to niso postavili nobenega določenega roka. To pa praktično pomeni, da so si hoteli pridržati proste roke vse dotlej, dokler ne bo popolnoma odstranjen soviški vpliv v Koreji. Razumljivo je, da je višinski ener-gično nastopil proti takemu predlogu. Namo isto niera je skupno z Ukrajino, Belo Rusijo, Poljsko in CSR predložil nov predlog, v katerem Sovjeti predlagajo svobodno volitve pod kontrolo OZN, vendar s sodelovanjem Sovjetske zveze in LR Kitajske. Do volitve pa naj bi po soviškem predlogu upravljal obo Koreji posebna komisija, ki bi jo določila na skupnem zasedanju obo korejskega parlamenta.

Ze s to formulacijo so Sovjeti dejansko pokazali, da žele kompromis. Vsekakor ni bil cilj Severno Korejcev, ko so začeli voliti, priznanje kakršnihkoli pravice Južni Korejcem — se manj pa bi oni dopustili, da bi se OZN vmešavala v njihove notranje zadeve. S tem svojim predlogom so Sovjeti vsekakor znatno odstopili od svojega pre- jato ostro formuliranega stališča. S tem so neposredno priznali zakonitost južnokorejskega parlamenta, indirektno pa tudi komisijo OZN, pod čigar kontrolo je bil južnokorejski parlament leta 1945 izvoljen. Naš zunanji minister, tov. Kardelj je ostro nasprotoval tako angleškemu, kakor tudi soviškemu predlogu, kjer niti prvi,

še manj pa drugi ne vsebuje nobenih stvarnih predlogov, na podlagi katerih bi lahko uspešno rešili sedanjí kritični položaj. Odločno je nastopil proti temu, da se prekorači 38. vzporednik, kajti v tem primeru bi OZN sama seboj okvalificirala kot napadalca, odnosno organa, ki hoče s prislilnimi sredstvi doseči združitve Koreje. Da to ni »najboljše« način reševanja mednarodnih vprašanj, nam nazorno kaže primer Severno Korejcev, ki so poleg drugih interesov prav tako hoteli s silo združiti vse Korejo.

Tudi indijska delegacija si je poleg naše največ prizadevala, da se to vprašanje čimprej in čimbolje reši. Prav tako kot naša je tudi indijska delegacija zahtevala, da 38. vzporednik ostane začasna meja, dokler se ne izvrše vse potrebne priprave za svobodno volitve pod vodstvom OZN. Indijski ministri predsednik je dal pred kratkim značilno izjavo, ki se glasi nekako takole: Če dopustimo, da čete OZN prekoračijo 38. vzporednik, bodo šle preko korejskih trupel. S tem je hotel posvariti sile OZN in tiste, ki stoje za njimi — na nevarnost položaja, ki bi nastal. Po hurni in precej žolčni razpravi v političnem komiteju je bil angleški predlog o enotnosti Koreje ter izvolitvi komisije, ki bo pripravila volitve, sprejet.

Naša delegacija se je glasovanja vzdrlžala, ker ne soglašajo s angleškim predlogom. Osnutek predloga je politični odbor izročil v proučevanje in odobritev plenarnemu zasedanju Generalne skupščine, ki ga je po krašji razpravi prav tako sprejel. Na ta način je dobil Mac Arthur »pravno dovoljenje« da lahko svojo misljo izvede do kraja. Zanimiva je okolnost, da je Mac Arthur že pred tem sklepom poslal Južno Korejce čez 38. vzporednik, medtem ko so ostale sile OZN čakale formalne odločitve. To je opa-